

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy óra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség:
 és
Kiadóhivatal:
 F. cz. Simonffy-ház,
 a városházával szemben.
 Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Csemeghy és az ellenzék.

Debreczen, november 23.

(T.) Még is furcsa ez a világ! Csak azt sajnálom, hogy világ fordulását azokból az ellenzéki lapokból, melyek államtitkár korában Csemeghyt agyba-fejbe verték és mindennek elmondták, csak okos, praktikus embernek nem, ma pedig az egekig dicsőítik, a világ fordulását konstatálni nem tudom, nem tudom pedig konstatálni azért, mert az ujságokat nem szoktam megőrizni, tehát nincsenek meg. Nem tartom azonban nagy bajnak. Nem oly régi még a dolog, emlékezhetik rá minden ujság-elolvasó ember, kivált a bíró és ügyvéd urak, még jobban, mint én. Állításom igazsága mellett van tehát elég tanum.

Mivelhogy jogász nem vagyok, olyan dologba, amit nem értek, nem akarok belefogni, írom, amit hallottam és olvastam akkor, mikor még államtitkár volt Csemeghy. Mióta kuriai tanácselnök lett, letitnt a politikai akadékoskodások és gáncoskodások színteréről s valami sokat nem foglalkoztak vele a lapok. Azelőtt olvastam tehát, amit tudok, és pedig azokból az ellenzéki lapokból, melyek most Csemeghyt dicsőítik. Már aztán nem keresem, vajjon az ellenzéki lapok akkor irtak-e igazat, avagy most irnak, csupán azt konstatálom, hogy

épen az ellenkezőjét irták akkor annak, amit most irnak.

Ez egyébként nem ujság! Akkor Szilágyi Dezső, mint ellenzéki pártvezér volt a földi jogász kis isten. Azt a magasztalást, amit akkor Szilágyival véghez vittek, nem felejtette még el az olaszó, épen úgy nem, mint azt a kicsinylést, ami Csemeghynek kijutott. Maga Szilágyi, mint ellenzéki jogász pártszónok, nem egyszer rámászott Csemeghyre, s ha most is régi véleménye mellett van, csak következetes marad önmagához, amit ugyan az ellenzéki pártokról nem mondhatni.

Ámde halljuk, mi volt akkor a kifogás Csemeghy ellen? Az, hogy szörnyű módon sokat tud és hogy kár neki annyit tudni, mert agya egy galimathias, a jogi tudományok egy zagyvaléka. Törvényei, melyeket koncepiál olyanok, mint a Récsy Emil római jogja, hogy csak az nem érti aki olvassa és tanulmányozza. Hogy Csemeghy egy száraz doktrinér teoretikus, minden gyakorlati tapasztalat nélkül. De hát hol is szerezte volna a gyakorlatot? Törvényei tehát nem a teoria és praxis, hanem csakis a teoria szülte komplikációk, melyek alkalmazása veszedelem stb.

Ugyanezek lettek felhozva Csemeghyre, mikor, ha jól emlékszem, kétszeri miniszterváltásnál ő mellőztetett. De már

ezt a kormánypártiak susogták, mert amiut az első mellőzés megtörtént, az ellenzék szeme előtt rögtön nagy emberre kezdett nőni Csemeghy, hanem a kormánypártou halottuk susogni: „De hát miért is nem Csemeghyt nevezik ki miniszternek? — Hagyd el, nem arra való. — Már ugyan miért ne lenne arra való? Nagy tudomány ember. — Nagyon is nagy a tudománya, az a baj. Csupa tudomány, semmi praxis. A miniszterium élére gyakorlati ember kell. Ez egyik bakot a másik után löné“ stb.

Volt Budapesten egy jogász-gyűlés, de mert engemet nem valami szörnyen érdekelt, bizony már nem tudom hogy miről. A gyűlésen Csemeghy és egy ellenzéki ügyvéd vitték a szót. Az ellenzéki szónok neve se jut hamarosan eszembe, de arra aztán tökéletesen emlékszem, hogy az ellenzéki lapok akkor Csemeghyt szörszálhasogatónak, kiféczamadott eszű jogásznak, a külföldet majmoló törvényhozónak stb. elnevezték (Most jut eszembe! Az ellenzék szónoka Del Adami Rezső volt) s ime most az a Csemeghy egy olyan kapacitás gyanánt szerepel, hogy a kuriai alelnökségről való mellőztetését az ellenzéki lapok halálos bűnnek deklarálják.

A jogász urak tudják, vajon igaza van-e az ellenzéknek? — Praktikus ember kell-e erre az elnökségre, kü-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Emlékszel-e?

Emlékszel-e, gondolsz-e néha,
 A multa, lelkelem élete?
 A borutlan fényes napokra,
 Emlékszel-e? emlékszel-e?

Együtt szövénk a multa fátyolt,
 Rá építők majd a jövőt,
 A képzelet mit nem varázsol,
 Mit nem játszott szemünk előtt!

Hajh! álom volt csalóka fénynyel,
 Csillogó fényes kikelet!
 Hulló tavasz, miért vivéd el,
 Miért ment ez álom veied!

Repült a perc, repült az óra
 Évek tüntek azóta el,
 Hajónk ama tengerre dobva
 Hol untalan zátonyra lel...

Hiába néz szemünk a partra,
 A kikötő oly messze még.
 Csak zúg az örvény forgatagja —
 Tovább... tovább... előre még...

Vértési Ida.

A megszelidült Othello.

(Egy kakukkos óra elbeszélése.)

— Irta: Galánffy Lajos. —

(Folyt. és vége.)

— És a kalap?! — kérdezte urnöm.
 — Igaz biz a! fejemen feledtem azt, de mikor úgy siettem — mentegette magát fülig elpirult gazdám. — Bra-vo! brav-vo! rikácsolt bele a papagály.

A csók elmaradt, gazdám pedig szóltanul szobája felé tartott. Az a csacska madár hajlongva kiabálta utána: „Adgyó! adgyó!“ — Gazdám mérgesen vágta be maga után a szárnyas ajtót.

A kis ebéd, melyre különben sem volt várva a ház ura, szokatlan csendben ment végbe. Ő kigyelme szerepet cserélt, édeskés lett csakhamar, mint a megolvadt cukor, tervet-tervre eszelt ki, hogy fogják majd a közelgő tél egy részét a tévárosban, a többi részét pedig Nizzában tölteni, a hová neki orvosi tanács folytán okvetetlenül el kell mennie idegességét gyógyítani. De bizony a nöcske mind ezeket hidegen, egykedvűen fogadta. Az elmúlt perczek alatt boru ült homlokára s az a szép tiszta homlok nem birt egyhamar telderülni.

Közbe szurva megemlitem, hogy gazdám vizslája „Frippon“, ki üző apportírozó, e mellett játszi kedvű kutya volt. Mint minden fiatal kutyanak Fripponnak is az volt szokása, hogy a talált tárgyakat haza cipeltette. Ilyenkor mindig esetpaté volt a háznál. A papagály elkezdett előbb to.kaszakadtából éktelen hangon rikácsolni, aztán tütyölni, a mire Frippon — kinek ez a hangverseny sehogy sem tetszett — morgással, vonítással felelt. Órát ütöttem. Az

én madaram is elkezdett kakukkolni. Lett aztán olyan zsilvaj, lármá, hogy a földiket is megszaladt volna ettől a rettenetes török muzsikától. Mikor már mondókámat az én kakuk madaram elfújta s azt a két egymással ingerkedő állatot csendre intették; a papagály mérges pillantásokat vetve a kutyára, oda kiáltotta: „Zsi-vány! „Az meg fülét hegyezve vissza felelt a zöld tollu pacsirtának, hogy „vau! vau!“

Együtt nem lehetett a két állatot hagyni, örökös czivódásban éltek, ezért aztán Frippon az ajtó küszöbre degradáltatott...

Egy alkalommal Frippon, hogy gazdáját hivatalába kísérje, kiosont a szobából. Gazdáját nem találta már az utcán, hanem talált ott helyette ürge, eleven pajtásokat, a kikkel aztán végig szaladgálta az utcákat, befutkosott velök a szomszéd udvarokba.

Az utcán találta többek között „Zsipp-szit“ is, a huszártiszt kutyáját, a kivel üzve, kergetve egymást, felszaladtak a huszártiszt előszobájába, melyet éppen szellőztetett a privat-diener, a honnan aztán egy félkeztyűvel és egy aranyzinóros ócska sapkával odébb akartak illanni.

Zippszi benrekedt, a légyonát a nyitvahagyott ajtót becsapta orra előtt, de Frippon már az utcán volt s szájában a tiszt sapkával az utcai suhanczok lármájától kísérve, eszeveszetten robant haza, fel az emeletbe, a félig nyitva maradt ajtón egyenesen az ebédlőbe, hol prédáját maga elé téve lihegve lábaimhoz feküdt.

„Zsivány! Zsivány!“ Sipított az érkező elé a papagály.

A lak ura intermezzó előtt érkezetli haza, ismét honn feledte kulcsát.

— Asszonyom! — kezdte meg a szót a

lönbe Czorda Bódognál Csemegi avagy nem? Mert én csupán annyit tudok róla, amennyit az ellenzéki lapokból olvastam, s miután bennem folyton az a benyomás uralkodott, nagyon érthetetlennek tartom ezt a mostani nagy ellenzéki hánykolódást.

— **Országgyűlés.** Kulturális vita töltötte be a képviselőház tegnapi ülését. Több érdekes és tartalmas beszédet hallottunk, melyeknek legtöbbje meleg ismerést tartalmazott Csáky Albin gróf miniszter irányában. Legelőször is Hermann Ottó fejezte ki bizalmát a miniszter iránt s bizalmatlanságát a katolikus autonómia kezdeményezői iránt. A **harmadik egyetem** kérdésében szerinte csak egy állást lehet foglalni, olyan helyen kell azt felállítani, ahol ezáltal a tősgyökeres magyar szellem annyira megerősödhetik, hogy hatalmát expenzíve is érvényesítheti. Ezért a harmadik egyetemmet valahol az Alföldön, ennek valamelyik tősgyökeres magyar városában kell felállítani. Után Bánó József emelte ki Csáky kiváló érdemeit. Ez elismérések mellett a miniszter könnyen elvisselte Ugron Zoltán bizalmatlanságát. Horánszky Nándor az állami ingyenes oktatás ellen igen figyelemreméltó, praktikus elveket hozott fel s első sorban a tanítóképzés államosítását jelezte kivételnek. Hock János és Helfy Ignác beszéltek még s ezután a vita folytatása holnapra halasztott. As ülés végén Babó Emil interpellált.

— **A protestáns egyházak alapjának segfelyezése.** Az ágostai és a helvét hitvallású evang. egyházak alapjának gyarapítására a jövő évi költségvetésbe, mint tudva van, száz-ezer forintot vett fel a kormány s ezt az összeget huszezer forinttal teljebb emelte a képviselőház pénzügyi bizottsága. A vallás- és közoktatásügyi budget részletes tárgyalásának során az az indítvány fog a képviselőház elé terjesztetni, hogy a protestáns egyházak alapjának gyarapítására szánt összeg további harmincezer forinttal, vagyis százötvenezer forintra emeltesse fel. Ugy halljuk, hogy a kormány is hozzá fog járulni ezen indítvány elfogadásához.

— **Belföldi hírek.** (A polgári házaszágról) szóló javaslatot Szilágyi Dezső miniszter szombaton terjeszti a képviselőház elé. — (Az igazságügyminiszter Pozsonyban.) Szilágyi Dezső igazságügyminiszter decz. 8-án Pozsonyba érkezik a polgári kaszinó közgyűlésére. Azt hiszik, hogy ez alkalommal nagyfontosságú beszédet mond. — (Képviselőjelölés.) A dunaszerdahelyi választókerület s. abadelyü pártja a gróf Pálffy-Daun Vilmos lemondásával megüresedett képviselői állásra Erdélyi Sándor igazságügyminiszteri államtitkárt kiáltotta ki a kerületben képviselőjelöltnek. Ellenjelöltje ez ideig nincs. — (Ábrányi Kornél mentelmi joga) A képviselőház mentelmi bizottsága tegnapelőtt foglalkozott újabb Ábrányi Kornél mentelmi ügyével, mely a Pesú Napló szerkesztőségében fogantatott házkutatás következtében merült fel. A bizottság 7 szavazattal 4 ellen a megkezdését teljesítendőnek, vagyis Ábrányi mentelmi jogát felfüggesztendőnek határozta.

— **Külföldi hírek.** (A nihilisták mozgognak.) A hatalmas csári birodalomban újabb idő óta megint nagyon sűrűn történnek letartóztatások. Varsóban a legutóbbi két nap alatt nyolcvannál több olyan embert fogtak el, akiket nihilista üzemekkel gyanúsítanak. Az elfogottak többnyire írók és tanulók. A városban óriási izgatottság uralkodik. — (Brazilia új császára.) Don Pedro herceget, kit Brazília új császárául kiáltottak ki, a bécsi-új helyi akadémiában van s onnan nem távozik.

Papirszeletek.

(A miniszter lánya. — Kossuth és Jókai. — Az üres bársonyszékek. — Nincs szónok. — Szögyény.)

Az ellenzék többnyire s z a b a d e l v ü b b és d e m o k r a t i k u s a b b a kormányoknál és pártjuknál.

Magyarországon — nem így van.

Az az egy p a r v e n u szó, a melyet Kaas Ivor dánus báró dobott oda Wekerle miniszterelnöknek és az az esküvő, a melyen a gróf közoktatás és vallásügyi miniszter leánya esküdtött örök hűséget az egyszerű köznemes

miniszteri fogalmazónak, a különbséget teljesen feltűntetik.

A szélsőbaloldal csak olyan föltétel mellett szavaz meg Jókai Mór műveinek megvétele 20,000 forintot, ha a kormánypárt viszont a Kossuth Lajos műveire szavaz meg ugyanennyit. Valóságos c s e r e ü z l e t ; ha te emeled az én Kossuthomat, én sem ütöm a te Jókaidat.

A kormánypárt valószínűleg lenne olyan s z a b a d e l v ü, hogy Kossuthnak pártját fogva, meg fogja a Kossuth pártját — k ö n y v p á r t o l ó p u b l i k u m n a k.

Mert a függetlenségi párton némelyek ugyan irnak könyvet, de bizonyára az elvtársaik között számíthatnak a legkevesebb olvasóra.

Kossuth műveire is éppen a függetlenségi hazafiak fizetnek elő leggyéribben.

Adni kell a szélbálnak is egy-egy példányt a Jókai műveiből. Könyvre kell kapadni ezeket az elkapott urakat, hátha a Jókai utján annyira megszeretik az olvasást, hogy prenumerálnak még a — Kossuth műveire is!

„Tíz óra már elmúlt“ — referál az esti lap a képviselőház tegnapi üléséről — „a mikor Bántffy Dezső fölment az elnöki emelvényre, hogy az ülést megnyissa, és a Háznak mégis jó darabig kellett még várnia, míg az elnök az elhatározó szót kimondja. A legtöbbben csodálkozva nézték, hogy az elnök és a jegyzői kar elfoglalták ugyan már helyeket, de azért az ülés csak nem nyílik meg. Sokan fölsiettek az emelvényre, hogy a szokatlan körülmény magyarázását kérjék, de az elnök válasz helyett csak a bársonyszékek felé mutatott...“

Eddig az esti lap. Csakhogy a referádának folytatása is van.

férj — mit jelent ez?! Ön tehát való... és igaz!?

— „Édesem!“ — mond kérőleg a nő.

— Semmi édesem! — folytatta idegesen a férj — tudni akarom! Ah! itt van, a kutya elárulta a buvó helyett... lássuk, ki ő?! Nagy gözzel nekem rontott s felszakította házikóm ajtaját:

Kebelemből egy kék szalagos kis főkötő, és egy pólyásbabának való horgolt ruhácska borult Othellónk lábaihoz.

— „Ha ha ha! ha ha ha!“ kotnyeleskedett bele a papagály.

Pillanatig megsemmisülve nézte gazdám a kedves tárgyakat, s aztán beszélni akart, de ekkor sarkantyú pengés hallatszott a folyosón. A huszártiszt legénye katonás üdvözléssel lépett a szobába s a kutya által elcsent tisztisapkát kérte vissza.

Az utcái gyermekek előadása nyomán, röviden elperge az egész históriát, átvette az összegyűrt, megczibált sapkát, aztán összecsapva bokáját tisztelgett s sarkon fordulva távozott.

A papagály utánna kiáltotta „Szer-vusz! Adgyó!“

Férj és feleség egymásra néztek. A férj olyan bünbánólag, a nő mosolylyal ajakán, bocsánatot ígérő tekintettel, jobbát szelid fenyegetésre emelve és mégis hívogatóva.

A kinek szólt megértette és oda rohant a jó lélek elé, megragadta fenyegetésre emelt hó fehér kezét, elhalmozta forró csókjaival s olyan valami bocsánatkérő szavakat regettek ajkai.

„Brá-vo, brá-vo!“ fejezte be a görbe orru madár. Éppen óra volt, az én kakuk madaram is hozzá látott kakukolni. Frippon sem maradt

csendesen, bele vakkantott a duettbe, lett belőle tercett s kezdetét vette a „török muzsika“.

— Elhallgattok! döngött bele a gazda szava, mire Frippon a zongora alá bujt, kakukk madaram odujába huzta magát, csak a csacska papagály nem fogta be a száját, egyre hajtogatta: „szer-vusz!“ „brá-vo!“ „adgyó!“ „ha ha ha!“ Utoljára leöntötte gazdám egy pohár vizet. A Priesnitz-kurára elkezdett a zöld pasirta dideregni, rekedt hangon óbégatni: „brr! brr!“ Gazdájára mérgező pillantást vetve, szárnya alá dugta fejét s még ottan is mondogatta brr, brr!

A férj szeretettel ölelte keblére nejét, az pedig oda simult a bocsánatot kérő hitveshez, a ki forró csókot nyomott ajakára.

„Zsivány!“ kurjantott bele a papagály — mikor fejét szárnya alól kidugva ezt látta.

„Elhallgatsz, te csunya madár!“ mond az urnó, megfenyegetve madarát, azzal vissza adta férjének a csókot.

„Brá-vo!“ „brá-vo!“ ripoztirozott vissza szárnyacsattogva a papagály.

Szent lett a béke. Gazdánk e naptól fogva új köntöst vett magára. Példányképe lett a szerető, gyöngéd, a gondos fr-jeknek. Megkóstolta a mandula tejet, s ettől aztán kedves papucs alá került.

Egy néhány hónap múlva gólya repült keresztül a ház tetején. Odalent a kis otthonban a patyolat-fehér ágyban kettőn szunnyadtak csendesesen: az édes anya és egy kis szőkefürtű leányka, az ujonszületett gyermek.

A közbeeső idő alatt a görbe orru madarat a cseléd gondozta és taníttatta.

Mikor a gögicselő csecsemőt apja jelenlétében először hozták ki az ebédlőbe s hangját

hallatá, a papagály elkialtotta magát „Ujjé Papi! bravó; szapristi!“ s elkezdett a kalitka lecsüngő karikáján veszettül forogni, fel s alá bukdácsolni.

A gyermek síró hangjára fülelni kezdett Frippon, majd elvakkantotta magát s a nyitva felelt ajtón belehuzta magát házikómba. A boldogtalan rálépett a rugóra s becsapódott utána az ajtó. A sötétben elővette a pánik s addig fészkelődött szokatlan helyén, míg végre elszakadt súlytartó lánczom, s a nehéz ólomdarab ráesett a lábára. Most kezdődött el a hádd-elhadd. A kedves állat, az elkényeztetett Frippon, elkezdett keservesen vonítani, eszeveszeten forgolódni. Kakukk-madaram pedig — melynek fuvógépét a másik su y rettenetes mozgásba hozta — neki indult rémséges sebessen kakukkolni.

„Ha ha ha, ha ha ha!“ rikácsolt be a papagály s végig dorombolt csőrével a rézkalitka rácsozatán.

A pokoli lármának az lett a vége, hogy Frippont kituszkozták bizogó lábával a konyhába s ráadásul utközben egy pár suhintást is kapott a hátára.

Mikor Frippon kikapott, odakurjantott az a sipogó madár: „pró-sit!“ Az pedig kinjában sem maradt adósa, rávakkantott: vau, vau s utána rugott hátulsó ép lábával.

Engemet is stante pede kiakolbólitottak az előszobába s a mig költözködésem tartott, az a fertelmes fekete orru gimpli egyre karátyolta: „adgyó, adgyó!“ Jaj! ha egyik súlyok ólmosomat a feje bubjára dobhattam volna! Hiába! bezárva szűk házikómba, tehetetlen voltam.

Bösszúból aztán minden gratuláló vendégnek elketyegtem ezt a históriát.

Gró Gábor fél rohanvást s z é k e a melyben mutat az

E p Szilágyi D sonyszékek

App helyeikre

Az i hamarosan nokok nem

— „ l ő g é p

— „ maradt b

m á t n

g é p e

Szögy

országbiro

titkára vol

művét min

cognacból

galmazott

s a mű az

alá. Szögy

fejérvár sz

diház alemn

nek nagy

Hogy

sabb alapo

nak az ala

és elvállalt

főrendiház

Köze

végig fiatal

volt egyszer

melynek ex

A ne

r é s z é

Egy ezer é

százados é

Menny

datában lép

zedék, mely

koszoruját

Iro

* „Civ

szerkesztője

kításai, mi

ismert szín

esztendőre,

csak Debr

olyan sokat

Gróf Apponyi Albert és Ugron Gábor félreértették az elnöki ujjmutatást és rohanvást rohantak az ürességek felé. Ime, itt hát a nagy pillanat, a melyben a ház elnöke tures bársonyszékeket mutat az ellenzék vezéreinek!

E perczben lép be azonban Wekerle és Szilágyi Dezső; elfoglalják helyöket a bársonyszékeken.

Apponyi és Ugron vissza sétifkálnak a helyeikre és az ülés is kezdetét veszi!

Az igazságügyi tárca költségvetését nagy hamarosan befejezték, mert a feliratkozott szónokok nem jelentek meg a házban

— „Nos, örül most a nagy cséplő gép“, mondották erre Szilágyi Dezsőnek.

— „Ugy se lenne dolgom azokkal az elmaradt beszédekkel, mert üressz a l-mát nem raknak cséplő gépele!“ — felel a miniszter.

Szógyény Marich Lászlónak, az elhunyt országbírónak e sorok írója másfél évig magán titkára volt. „A főrendiház reformjáról“ írott művét mindig megbeszéltek reggelinél, a mely cognacból és vajás kenyérből állott. A megfogalmazott eszméket a titkár este felolvastassa a mű az utolsó simítás után ment a mű sajtó alá. Szógyény akkor Fejérvármegye és Székesfejérvár szab. kir. városának főispánja, a főrendiház alelnöke és főkamrás volt s így művének nagy feltűnést kellett keltenie. Keltett is.

Hogy a főrendiházat aztán demokratikusabb alapon rendezték és nem az ő javaslatának az alapján, azért csöppet sem nehezelt és elvállalta az elnökséget az így szervezett főrendiházban is.

Közel évszázados életet élt és lelke mindig fiatalnak maradt. Ő is oly öreg is oly fiatal volt egyszerre, mint az a nagy generáció, a melynek exponense Kossuth Lajos.

A nemzet ezeréves életének egy tizedéről és zét élték át ezek a nagyok és jók. Egy ezer éves nemzet, a melynek nagyjai évszázados érdemeiről beszélhetnek.

Mennyi időt ér meg és mily érdemek tudatában lép az új évezred küszöbére az a nemzet, mely e nagyok és dicsők sírjára helyezi koszoruját?

Gasparone.

Irodalom — Művészet.

* „Civis naptár“ jelent meg, melynek szerkesztője egy Debreczenben ugy szinpadai alakításai, miut írott dolgozatai által előnyösen ismert színész. A gazdag komikai érről tanuskodó tartalom mellett először is a „Csokonai“ nyomda és részvénytársulat munkáját emeljük ki mert a debreczeni főpiacot a nagytemplommal és kis vasúttal, továbbá egy valódi muskatály-civis alakot feltűntető czimkép, a képek clichéi, a nyomás és általában a kiállítás versenyen kívül állanak a vidéken. Ez általában az első vidéken megjelent naptár, a mely egy kiállítás, mint beltartalom tekintetében versenyez a fővárosi naptárak bármelyikével s kétségtelen, hogy — olcsó 60 krs árát is figyelembe véve — óriási elterjedésre számíthat ugy Debreczenben, mint más helyeken is.

A „Civis naptár“ tréfás czime a következő: „CIVIS NAPTÁR“ az 1894-ik komisz esztendőre. Szerkesztette Kis Kakas. Nem gílt csak Debreczenben. Ára? Nincs ennek ára olyan sokat ér; de a ki nagyon ráveszi magát

120 filléért megkaphatja. Leszállított áron 60 krajczár. Nagyvárad ember se hogy se kaphatja.

A szokott naptári részeken kívül van a naptárban számtalan sikerült kép, tarka-barka mókáiból pedig itt mutatunk be egyet-mást. — Itt például néhány proféczia november hónapra:

23. Pént. Egy Amerikába kivándorolt tót atyafi meggazdagodva tér haza.

24. Szomb. Kisül, hogy tapasztalatokban lett gazdag; pénzt azt nem hozott.

25. Vasár. Debreczen selyem beváltó hivatalt kap meg egy kukaczbiztost!

26. Hétfő. A tajigások selyem tenyésztéssel foglalkoznak. Épen nekik való!

27. Kedd. A terménycsarnokokban és börzén magyarul czivakodnak. Vivmány!!!

28. Szerd. A tudományos akadémián egy pályázatot minden érdek nélkül intéznek el.

29. Csüt. Kisül, hogy tévedésből történt.

30. Pént. Disznótorokkal egybekötött számos András napok, esték, éjjelek és hajnalok különféle eseményekkel.

A domák.

Lenézte.

Fitymálja a civis a szomszéd hizóját:

— Hm, hiszen ez csak afféle zóna disztó!!

Modern civis család.

— Mit csináltak otthon Pista gyerek?

— És anyám mos, eesapám disztót vág, Juliska néném meg ongorázik!

Büszkeség.

— Azt produkálja sógor a mit én, kilencz kölyke lett a hizómnak!!!

Fin de siècle.

Adás, vevés zaj mindenütt.

Egész világ egy nagy bazár.

Eladni venni, szüntelen

Most mindenki piacra jár.

Elad mindent a nagy tömeg.

Elkél minden, csak tudni kell

Az árut feldicsérni jól

S az árt magásra verni fel.

Elkél tehetség, el az ész

Örül ki rajt' tul adhatott —

Elv, öntudat, vásári czikk

Hisz egyik sem hoz kamatot.

S ki már eladta mindenét,

Hogy a vásárban részt vegyen —

Eladja a becsületét — — —

A fő, hogy ára jó legyen.

Kis Kakas.

* Kossuth iratainak előfizetői közt számosan téves felfogásban vannak az előfizetési feltételekre nézve. Azok ugyanis, kik 3 frttal előfizettek, nem tudják annak magyarozatát, hogy miért kell a most megjelent negyedik kötet átvételkor újból 3 frtot fizetni. Az előfizetőknek és gyűjtőknek szolgáljon magyarozatul, hogy az előfizetés nemcsak a IV., hanem mindhárom újabb, tehát a IV., V. és VI., kötetre szól. E három kötet előfizetési ára együttesen 12 forint. Ez előfizetési összeg négy egyenlő (3 forintos) részletben törlesztetik. Három forintot fizettek előre és ugyancsak három-három forintot fizetnek a negyedik, később majd az ötödik és hatodik kötet átvételénél. Az Athenaeum könyvkiadó hivatala.

Színház.

* Vörösmarty Mihály emlékét is megüli a színházban, a mennyiben a nemzeti mult nagy dalnokának kilenczvenharmadik születési évfordulójára „Csongor és Tündé“-t, a költő regényes szinművét adják elő decz. 2-án. A szintársulat gondot fordít a kiállítás díszére, a szerepeket pedig szorgalmasan tanulják Cserni Bertha (Tünde), Csiki (Csongor), Horváth Paula (Mirigy) és a többiek.

* Ötvenedik előadás. A repertoire-zürzivarban késő délután elővett „Faust“ kis közönség előtt ismételtetett tegnap Csiki még

nem teljesen helyreállott egészséggel szavalt a megrövidített czimszerepet, ezuttal sokkal érthetőbben, mert a tudós jelenetben nem fordított hátat a közönségnek. Cserni Berta (Margit) nagy hatást keltett, Hevesi (Mefiszto) Póchy (Bálint) Kiss Irén (Mártha), Tapolczi (Tanitvány) és Krémer (Wagner) már méltatott jó játékkal tették az előadást élvezetessé. Az Ur szavai is eljutottak füleinkbe.

(1.)

* Cserni Berta gyásza. Szintársulatokra ugyancsak nehéz idők járnak. — Az adáz sors épen az elörendü tagokat szemelte ki, hogy balkarjának súlyát rájuk neheztse. Stoll meghűtötte magát, Csiki lázzal küzd. T. Ellinger Ilona berekedt, Sugár Aranka szerződési czelökből Aradon vendégszerepel. Sándor Emil a legszebb felvételre kontrát kap és megbukik, Arday Ida influenzába esik, Andorfi kifogy az improvizálásra alkalmas ötletekből Mangodinben — csupán Cserni Berta, a mi kaméliás hölgyünk, áll még rendületlenül és „megfogyva bár, de törve nem“ kész a repertoiret megmenteni. Még tegnap délelőtt is kartársnője rosszul léte hallatára kijelentette, hogy helyette akár Clotilde-ot is eljátsza, csak hogy a kitűzött „Fernande“ előadható legyen, de nem akadt, a ki az ő szerepét, Fernandé-ot, elvállalta volna és így az igazgatóság „Faust“-ot tűzte ki, melyben a mi drámai szendénk oly találó vonásokkal ábrázolja szerepkörének leghíresebb mintaképét.

„Doch mit des Geschickes Mächten

Ist kein ew'ger Bund zu flechten

Und des Unglück schreit es schnell!“

A kaján sors Gretchent sem kimélte, és a ki tegnap szivreható játékát áthatta, önkénytelenül ugy gondolkodott, hogy a fájdalmat így visszaadni csak az képes, ki azt át is érzi.

És a ki így gondolkodott nem is tévedt. Cserni Bertát gyász érte. A fájdalomkitörések, a szivig ható zokogás ezuttal nem tetetés, a színész foglalkozása, de valóság, az ember szenvedése volt.

Hisz meghalt — ő Ő, kihez szive minden melegével vonzódott, kit annyiszor tartott karjaiban, árasztott el csókjaival.

A nyáron Franzensbadban, hol ifju művésznök időzött, ismerkedett meg vele. Fűrge, vidám magavise ete megnyerte tetszését, szemének értelmes kifejezése meghódította. Egymáséi lettek. De a művésznőt hivatása elfoglalta, nek i kevés időt szentelhetett és a szegény hü teremtés e feletti bánatában meghalt. Nyugodjék békével!

A mélyen megsomorodott művésznőt őszinte részvéttel vigas taljuk, viselje megadással e sors csapást, hisz az idő minden sebet behegeszt és bánatát oszlassa el az a tudat, hogy az erdősegekben van még több mókusa is, és az ő kiszívott Dudu-ja helyett könnyen tudhat kárpótlást találni.

(1.)

* Híre a színházról. A pénteki népelőadás alkalmával Konti „Suhancz“ a kerül szimre, a czimszerepben H. Csillag Amáliával. — A színház igazgatósága megszerezte előadásra „A kis baba“ című rendkívül mulattató vigjátékot, szerzője Pusztay Béla, a kolozsvári nemzeti színház tagja. — Az operette személyzet jelenleg a „Gascognei nemest“, ezt a nálunk régen nem adott pompás zenéjű operettet tanulja. A czimszerepet Ferenczy fogja énekelni.

* A komikus jutalomjátéka. Szerethetik Mohácoson Vihary Elemért, a Zoltán Gyula-féle szintársulat komikusát. Szombaton volt a jutalomjátéka és ez alkalmából — mint onnan írják — a zsufolásig megtelt ház harsogó tetszése közepett, a következő ajándékokat nyújtották fel a szinpadra: a honorácziórok nevében egy bankóval megtömött tárczát, a szabó czéh egy öltözet új ruhát adott, az óráskok egy órárt, a mészárosok egy fél borjut, a borbélyok egy parókát, a csizmadiaát egy pár csizmát, a pékek egy óriás cipőt, a koresmárosok pedig egy hordó bort. Mikor Vihary föllépett, a szinpad már magazinhoz hasonlított. Hog

Lajos ev. ref. lelkész és iskolaszki elnök nyitotta meg a gyűlést. Először a havi jelentés vétetett tudomásul azután felolvasták az egyháztanács több rendbeli jegyzőkönyvét, melyeket az iskolaszék szintén tudomásul vett. A csapókönyv városi fiiskolánál a párhuzamos osztály felállítását elfogadtatott. Beterjesztetett a különböző tanintézetekben tanuló ev. ref. vallású növendékek vallásoktatására vonatkozó tervezet, melyet a gyűlés szintén elfogadott és megerősített. Szóba került azután Károly Imre ev. ref. tanító szabadágolásának és helyettesítésének ügye. A gyűlés a szabadságolást helyben hagyja és megteszi a lépéseket a helyettesítésre. A városi tanács több rendbeli átirata került azután szőnyegre, mely átiratok a trachomás és difteritiszes növendékekre vonatkoznak. A gyűlés ezen átiratokat elintézés után a tanítótestület tagjai között körözött mihez tartása végett. Tudomásul veszik azután, hogy a kossuth-utcza új fiiskola a hó elején átvetetett és a 4 tanteremben 4 osztály helyeztetett el. Több magánteremtésű ügy elintézése után a gyűlés 6 órakor véget ért.

Törvényszéki esernök.

* **Uj táblai bíró.** A király a debreczeni kir. ítélő táblához a Budapestre áthelyezett Hieronymi Béla helyére Viski Károly szathmári törvényszéki bírót nevezte ki bírónak. A debreczeni kir. tábla Viskiben igen jeles erőt nyer. Az új táblai bíró élénk részt vett Szathmáron a közélet terén. Elnöke volt, mióta elődje Unger Gusztáv, mint kir. táblai bíró, Debreczenbe költözött, — a szathmári híres dalárdának; és ő a főgondnoka a németi ev. ref. egyháznak. Iskoláit Debreczenben és Budapesten végezte.

* **Igazságügyi kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Gáál Lajos debreczeni kir. ítélő táblai irnokot az egri kir. törvényszékhez telekkönyvvezetővé nevezte ki.

* **A szűrtolvaj.** Erdei Lajos kabai lakostól 1891. aug. 29-én a debreczeni vasúti állomásnál ellopták a vadonatúj, 14 frtos szűrt. Csaknem egy évig kesergett utána, mikor 1892. július hóban Bende Ambrus szoboszló lakoson, ugyanott a hó ellopták tőle, megismerte a szűrt. A bűn büntetésére tegnap ültek össze Igjártó Sándor törv. elnök elnöklété alatt Ujhelyi András és dr. Vass Antal bírák, — továbbá dr. Nagy László jegyző és dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész közvádó. A tárgyalás folyamán — dacára, hogy a vádlott mindent tagadott — bebizonyult, hogy Bende Ambrus lopta el a szűrt s ezért 1 évi börtönrre ítéltetett, melyből két hónapi vizsgálati fogságot beszámítottak. Mind a vádlott, mind a kir. ügyész fellebbeztek.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Debreczen, nov. 23.

(Mikor épüljön a kir. tábla palotája? Felirat a városi harmadik rangosztály ellen. Erkel Ferencz szobra. A párbajozás. A pozsonyi egyetem pártolása. Az oláh igazgatók megrendszabályozása.)

A jog- és pénzügyi bizottság tagjai Vértessy István városi főjegyző elnöklété alatt délután 3 órakor ülést tartottak a városháza nagy tanácstermében, a hol jelen voltak: Zöld Mihály tanácsnok, Ábrahám László t. főjegyző, Vecsey Imre jegyző, dr. Magos György, Komlóssy Dezső, Márk Endre, Czégely Ferencz, Szabó József főszámvéve, Hajdu Gyula, dr. Balkányi Miklós, Koszorus Lajos.

A királyi tábla.

Zöld Mihály tanácsnok — az igazságügyi miniszter leirata folytán a kir. tábla építése kerülvén első sorban tárgyalásra — felolvassa a városnak br. Podmaniczky Gézával kötött szerződését, mely szerint a város a

br. Podmaniczky-féle ház egy részét a királyi tábla ideiglenes helyiségéül kibérelte 4 évre 1894 okt. 1-ig, oly feltétel alatt, hogy az utolsó év, tehát 1894. febr. 1-én kell esetleg a szerződést meghosszabbítani.

Az igazságügyi miniszter tudvalóval a kir. tábla állandó palotájának építését már a jövő év tavaszán megkezdetni kívánja.

E tárgy fölött a vita megindulván dr. Balkányi Miklós indítványozza, hogy miután a kir. tábla épülete 1894. okt. 1-re nem lehet készen, hosszabbítsa meg a város a szerződést két évre, s hogy az építés 1894-ben kora tavasszal megkezdődjék. Szabó József főszámvéve pénzügyi tekintetben is károsnak találja a Balkányi indítványát, mert tavasszal a nasszám sokkal drágább, de az anyagbehordás is többbe kerül tavasszal mint ősszel, a különbözet a költségeknél legalább 20—30000 frtot fog kitenni.

Komlóssy Dezső úgy vélekedik, hogy akár a tábla épületéhez, akár a városháza építéséhez fognak tavasszal, a kiadási összegek aránya ugyanaz marad, és ha figyelembe véteik, hogy a Podmaniczky házért évenként 3000 frtot kell fizetni, költség kimelés tekintetéből is jobb lesz, ha a miniszter intencziója értelmében megkezdik a tábla építését. Pártolja a Balkányi indítványát.

Vértessy István főjegyző szavazásra bocsátja a kérdést, úgy, hogy a kir. tábla építését kik asarják 1894, és kik 1896-ben megkezdetni. A többség az építésnek 1895-ben való megkezdése mellett nyilatkozott, azzal a hozzáadással, hogy a br. Podmaniczky Gézával kötött szerződés egy évre, illetőleg abban az esetben ha a tábla palotája 1895-ben fel nem épülne, két évre meghosszabbítottatik. Az építési árlejtés azonban már 1894 év végén meghirdetendő lesz.

Az állami tisztviselők és a III-ik lakberosztály.

Vecsey Imre jegyző előterjeszti az állami tisztviselők mozgalmát Debreczennek a harmadik lakberosztályból a második osztályba emelése tárgyában. Az állami tisztviselők már ez év tavaszán kérelmeztek a miniszterelnöknél a reájok nézve fölötté káros és sérelmes rangosztályozás megváltoztatását. A miniszterelnök meg is biztatta őket; mindazáltal az 1894 évi állami költségvetésben semmi nyoma nincs az ő helyzetük javításának. Ezért újból kérelmeztek s törekvéseik támogatására hívják fel a városi hatóságot is.

A bizottság javasolja, hogy a városi közgyűlés az állami tisztviselők méltányos kérését a kormányhoz intézendő hasonló szellemű felirattal támogassa.

Adomány Erkel Ferencz szobrára.

Békés vármegye átirat Debreczen városához, hogy Erkel Ferencz, a nagy zeneszerzőnek emelendő szobor emlékre adakozzék. A bizottság javasolja, hogy a tanács saját hatáskörében 25 frttal járuljon a szobor felállításához.

A párbajozás

Budapest főváros és Békésvármegye átirat Debreczenhez, hogy a büntettekről és vétésekről szóló 1878. t. cz. a párbajozásra vonatkozó §§-ainak szigorítását kérő felirataikat hasonló szellemben támogassa.

A jog- és pénzügyi bizottság a leghelyesebb álláspontra helyezkedett a párbaj ellen megindult mozgalommal szemben, midőn egyhangulag azt a nézetet fogadta, el, hogy az általa is elítélt párbajozás törvényhozási uton meg nem szüntethető s közigazgatási hatóságok körébe ez a dolog tulajdonképen nem is tartozik. Dr. Balkányi Miklós az első felszólaló kijelentette, hogy hiába irunk fel a zöld asztal mellől, ha onnan eltávozva, az előítéletektől, kényszerítve, kénytelenek vagyunk párbajozni. Mit megtörténik, hogy az udvarnál nem fogadnak el olyan egyéneket, a kik a párbajt visszautasították, addig minden theoria ellenkezésben van a praxissal. Társadalmi uton kell erős akciózt indítani, ha a társadalom e beteges kinvészt megszüntetni akarjuk.

Komlóssy Dezső maga is ellene van a párbajozásnak, de hiába alkotunk törvényt szigorú megbüntetésére, ha a katonaságnál szolgáló fiaink kényszerítve vannak megverekedni.

Hasonló szellemben nyilatkozott a bizottságnak több tagja is. Az átiratokat egyszerűen tudomásul vétetni javasolja.

A pozsonyi egyetem.

Pozsony város megkereste Debreczent, hogy a harmadik egyetemnek Pozsonyban leendő felállítását a képviselőházhoz intézendő felirattal támogassa. A bizottság szívesen mozdit elő minden kulturális intézményt, ezért pártoltni javasolja a pozsonyiak mozgalmát is, annyival inkább, mert nemzeti érdek, hogy Pozsonyban, mely geográfiai fekvésénél fogva is alkalmas székely, egyetem alapítassék.

Az oláh fészkelődések ellen.

Kolozsmegye Bartha Miklós indítványára felirattal a képviselőházhoz, hogy a magyar állam épségét és biztonságát komolyan veszélyeztető oláh izgatások megfékezésére a legmesszebb menő törvényhozási intézkedéseket léptessen életbe. Kolozsmegye e feliratát pártolás végett Debreczennek is megküldötte.

A véleményadásra felelt jog- és pénzügyi bizottság a feliratnak pártolását kívánja, négy pont kivételével; ezek: a sajtó törvény korlátozása; a g. keleti egyház nemzeti jellegének eltörlése; csakis olyan tanítóknak alkalmazása, kik állami tanító képezdén tanultak és az érettségi bizonyítványoknak állami vizsgáló bizottságok által való kiállítás.

Néhány jelentéktelenebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

MÁSODIK KÖTET.

(Folytatás)

64.

XXVII.

Megállapodott, hogy Donisné arcán ezen szavak hatását kémlélje. Ő elhalványult, mintha szívében egy nagy seb támadt volna, melyen által vére folyik.

— Mártha, szólj ő, Mártha!

— Nem Mártha kisasszonyról van szó, hanem Méziolle urról: Mártha kisasszony minden gyanun felül áll. De nem egészen így áll a dolog Méziolle urral, látva az ő elmélázó szeméit, midőn ő reá nézett, hangjának érzékeny kifejezését hallva, midőn ő hozzá beszélt, azt hittem, hogy ez olyan jelenség, melyet tanulmányozni kell. Méziolle urnak Mártha kisasszony iránti gyöngéd hajlama épen nem volt az ő iránt érzett barátsággal meg nem egyeztethető. Szerette őt? Nem intézhettem hozzá ezen kérdést, a milyen titoktartó, semmit sem tudtam volna meg. Ekkor támadt azon gondolatom, hogy őt megbizottammá és közbenjárómmá tegyem. Ha szereti, szóljam magamban, úgy a nekem teendő szolgálatot vissza fogja utasítani, mert én vetélytársa lennék. Ő elfogadta a neki felajánlott szerepet, ő szolgálatot tett nekem önnél. Ő tehát nem szereti Mártha kisasszonyt, vagy ha szereti őt (mert én még mindig a gyöngéd érzélem mellett vagyok, bizonyos lévén abban, hogy nem csalódom), léteznek oly okok, melyek nem engedik meg neki, hogy őt elvegye. És reám nézve ez a fődolog. Méziolle ur, mint vetélytárs, bevallom, hogy nagyon megijesztett volna, mert hogy Mártha kisasszonynak tessék, ő bir olyan tulajdonságokkal, melyekkel én nem bírok. Ezt elmondva, reménylen asszonyom, hogy be fogja látni, miképen jutottam e választáshoz, mely még az imént ön előtt helytelennek látszhatott.

— Helytelen, valóban, szólj Donisné pilanatnyi szünet után, mert Sainte Austreberthe megszűnt beszélni, kellett hogy valamit szóljon. De mit tudjon mondani? Méziolle szerette Mártát? Lehetséges volt ez?

— Most, folytatta Sainte Austreberthe, hogy ön teljesen megérthesse ezen választást részemről, el kell mondanom, hogy mit vártam Méziolle uról, és azon szolgálatot, melynek önnél teljesítésére őt felkértem.

— Méziolle szólott előttem az ön kívánságai és tereiről.

— Én szeretem Mártha kisaaszonyt, és azon naptól fogva, melyen ezen szerelem szivembe lészkelte magát, csak egy cse, egy vágyam volt: férjévé lenni. Ez az, a mire ettől fogva értelmiségetem s akaraterőmet fordítani fogom. Midőn valaki szeret, oly ijedségeket és félelmeket áll ki, melytől mentek azok, kik a házasságot üzletnek tekintik. Ha nem szerettem volna Mártha kisaaszonyt, s ha házasságomban nem láttam volna egyebet egyszerű üzletnél, úgy gróf de Cheylus barátomat kértem volna fel, hogy forduljon nevemben Donis urhoz, és csendesen bevártam volna diplomáciai küldetésének eredményét. De vélem ez így nem történhetett, ekkor gondoltam arra, hogy Méziolle urat hagyom működni. Nem mondtam neki: „Kérje meg nevemben Donis kisaaszony kezét”, hanem egyszerűen: „Ön Donisnének barátja, tegye meg nekem azon szolgálót, hogy tudja ki, mily érzelmeikkel van a család irántam. Sőt hozzátettem, hogy kérem őt, használja fel azon teljes befolyást, melyet ön baráti összeköttetése folytán ön felett, asszonyom, gyakorol, önt kérésemre nézve kedvezően hangolni.

— Ezt megtett Méziolle ur és előttem önrel mint önnek őszinte barátja szólott.

— És mindamellet nem birt sikert felmutatni, legalább azon váiaszt hozta nekem, hogy nem tudta rávenni önt kérésem támogatására.

— Épen ezért kívántam önnek személyesen válaszolni, a végett, hogy önnek jól megmagyarázhassam, hogy ha nehézségeket találók Mártha házasságával való foglalkozásban, ez nem azért van mintha kérése ellenében ellenvetéseim volnának; egyszerűen nem akarok érdekelni félenni ezen házasságban, oly módon, hogy Mártha és férjemnek elhatározására semmi nyomást se gyakoroljak. Az én tartózkodásomban semmi sincsen, a mi az ön személyére vonatkoznék, kérem, higgye el ezt nekem; ez helyzetemnek kifolyása. Ön tudja, hogy nem vagyok Márthának édesanyja.

— Ilyen mostoha, mint ön, asszonyom, édesanya.

(Folyt köv.)

A kis lutri huzásai.

— November 23-án. —

Brünni	85	10	6	55	79
--------	----	----	---	----	----

Apró-cseprő.

* **Legenda a halálról.** Egyik magyar vidéken a következő legenda él a nép között: Mikor az Ur megteremtette a halált, gondolkozott s azután így szólott hozzá: „Nesze fiam, fogd ezt a kaszát, járj vele végig a világon és kaszálj az embereket. A kinek az utolsó órája elérkezett, ne szólj, ne beszélj, csak vágd le!” — A halál átverte a kaszát, megpöngette az élet és vigyorgott. Azután ő is gondolkozva szólt: „Uram, teremtőm, csak bízd rám munkát; a szerszám én elég éles. Hanem honnan és miből tudjam én meg, hogy kinek van itt a végórája, mikor nem adtál hozzája való tudományt.” — Az Ur ismét gondolkozott egy keveset és azután összeráncolta szemöldökeit: „Szívesen adnék én neked fiam olyan tudományt is, de akkor magamat veszíteném el. Csak én lehetek a világon mindentudó és csak én lát-hatom azt is, hogy kinek a végórája érkezett el. Ha én neked olyan tudományt adnék, akkor te a nyakamra nőnél, mivel akkor te is mindentudó lennél. Hanem, hogy panaszkod ne legyen, hát itt van, nesze! Adok halhatatlanságot; élj örökké és kaszálj szorgalmasan. Most pedig eredj!” — A halál megcsóválta a fejét de nem mert ellene szóani. Elindult és azóta kaszál a világ végzetéig. De mivel nincsen neki hozzá való tudománya, hát csak úgy kaszál — bolondjába.

J . . . hoz.

Bús az ősznek hervadása,
Halló lombok, n ma tji;
De az ősznek van varázsa,
Enyészeten méla báj.

A gyümölcs hull? Semmi, — érett!
Hallgat a lomb? Semmi, — szól!
Oltson a mező fehéret —
Semmi, — oly dús zöldje volt!

Csak, ha bimbófüvel asznak,
A virágok: oh, ez fáj;
Ha reménye új tavasznak
Most születve, sírba száll.

Oh derülj hát ifju lélek,
Légy a vidám hajdani;
Gyöngye vagy még a zord télnek
Koszorúját hordani!

ARANY JÁNOS.

A birtokunkban levő pénz a szabadság eszköze; az, a melyet hajszolunk: a szolgaság.

R o u s s e a u.

Ha ügyetlen orvos szerencsére vágyik, legyen drága a vagy g o r o m b a.

Sok ember ért már a célhoz főnökének a ves-zőparipáján.

Némely ember nem az által kelt érdeket hogy mi lett, de hogy mivé lehetett volna.

„Flieg. Blätter.“

* **A lépések hossza** Jordán, hannoveri müegyetemi tanár tapasztalata szerint, az ember 25—30 éves koráig 87—92 centiméternyi hossz-szat lép. de azután az évek növekedtével apad a lépések hossza, s 40—50 éves ember átlag már csak 70—74 centiméternyi lép s inkább szapora lépéssel segít magát, ha sietni akar. A n k lépésének hossza 63—67, de gyakran 70 cm. Altalában a nők fiatal korukban kisebb lépnek, mint később, mikor kevesebbet gondolnak járásukkal. Férfiaknál a legkisebb lépés 67 cm. a leghosszabb 97. Gyakran 78, de 87-nél ritkán nagyobb, valamint 76-on alul is ritkán. Azt lehet tehát mondani, hogy egy rendes lépés hossza 80 centiméter.

* **A kártya.** A harminczkévelű bibliának mely a múlt évben ünnepelhette fe találtatásának 500 éves jubileumát, kezdetben nem az volt a hivatása, hogy a mai értelemben játszanak vele, hanem valami jósló kártyavetésre használták, mint mai nap is a kártyavető cigányasszonyok. A legelső kártya a tarok. Mind egyik lapnak más jelentősége volt. A „pagát“ volt az ember s az egész jövőndőlés azon alapult, hogy a pagátot az elébe tornyosuló veszélyeken keresztül a játszma végéig meg kellett tartani. Ha ez sikerült, akkor az illető a kinek szerencsét jósoltak, szerencsére számíthatott; ha pedig a pagátot elfogták, akkor az szerencsétlenséget jelentett. A többi játék és kártya-taj a tarokból származott.

Közgazdaság.

Debreczeni piacz. Nov. 21-diki heti vásárban gabona neműek közül piacra került búza 271.00 mm. 7.00—6.90—6.80 frt. kétszeres 185 mm. 6.20—6.10—6.00 forint rozs 143.00 mm. 5.00—4.95—4.90 frt. árpa 154.00 mm. 6.00—5.95—5.90 frt. zab 162.00 mm. 6.20—6.15—6.10 frt, tengeri új 4200 mm. 4.00—3.90—3.80; tengeri — — — — — frt, köles — — — — — frt köleskása 10.00 frt, burgonya 2.00 frt. Széna, 100 kilónként, I. r. 2.20, II. r. 1.80. montliszt 14.40, zsemleliszt 12.80 frt. Ló felhajtató 310 darab, elkelt 160 db. Szarvasmarha felhajtató 1850 darab, elkelt 690 db. Sertés felhajtató 4750 db. elkelt 3285 db. Sovány sertés páronként 6—12 hónapos 18—25 frt, 22—18 hónapos 25—35 frt, 18—24 hónapos 30—50 frt, öreg sovány 50—65 frt. Kővér sertés kilója 42—46 kr 100 kiló új szalonna 50—52 frt, háj 44—47 frt, üzletirányzat éléak.

Husára k: marhahus kilója 44, 46, 48 50 52, 54, 56 (kóser) 60 kr. Borjú hus 54—60 kr, sertéshus 40—48 kr. Juh hus 28 kr.

Na p s z á m á r a k: férfi saját kenyerén 80 ellátással 50 kr. nő saját kenyerén 30 kr., ellátással 20 kr., gyermek saját kenyerén 30 kr., ellátással 20 kr.

Négy köbméter tölgy tűzifa 12 frt, nyárfa 7 frt. — Négy köbméter fa felvágása 2 frt 20 kr. beszállítása 1 frt 20 kr.

1 hektoliter ó-hegyi bor 45—60 frt. 1 1 hect. új-kerti bor 36—40 frt.

Érték-tözsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. nov. 22-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	115.80	116.10
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	126.—	—	126.—	127.—
„ koronajárdék 4%	—	—	93.85	94.35
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	100.25	—	100.25	101.25
Oszták aranyjárdék 4%	—	—	118.25	118.75
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	—	97.—	97.75
Tisza-szegedi 4 1/2% os nyeresemény-sorsjegy	142.—	—	142.—	143.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	—	417.50	418.—
Oszták hitelrészvény	—	—	341.50	341.70
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	—	113.50	114.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	127.50	128.50
Oszták földhitel sorsjegy 3%-os	—	—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	13.—	13.50
Oszták „ „ „	18.—	18.50
Olasz „ „ „	13.—	13.50
Bazilika sorsjegy	9.25	9.75
Jó-szív „	2.90	3.20

Pénznevek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.85	5.97
20 márkás arany	—	—	12.30	12.34
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	9.97	10.01
Sovereignes	—	—	12.53	12.64

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

November hó 21. Hízott sertés árak:
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klg. felüli súlyban) 45.—46. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 45.—46. krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 47.—48. krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 47.5—48. krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klg. terjedő súlyban) 46.5—47. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli súlyban) 45.—46. krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 44.5—45.5 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 46.—47. krig.

Debreczeni városi színház.

Idény-bérlet, 46. szám. III. Kis bérlet, 6. szám. Páros. Páros.

Csütörtökön, november 23-án:

Három feleség egy férj.

Vigjáték, írta Chivot és Duru.

Pénteken, november 24-én:

beszállított helyárrakkal

A suhancz.

Operette 3 felvonásban. Szövegét Wanderbursch u. átdolgozta Rózsa L. Zenéjét szerzette: Konti József.

Szombaton, november 25-én:

itt harmadszor:

Királyszöktetés.

Operette 3 felvonásban.

M Ū S O R:

Vasárnap, november 26-án, „Tót leány“, Almási Tihamér népsziműve. Páros.

Szerkesztői posta.

Habsburg-Wittelsbach házasságok. A müncheni nász alkalmából időszerűnek tartjuk a Habsburg- és Wittelsbach-ház közt létrejött házasságok egész táblázatát közölni. Férfirészen a wittelsbachi hercegek kezdték meg az összeházasodást. — E réven már I. Rudóly

császár két leánya a bajor földre került. Az idősebb **Mechtild** (+ 1273) Lajos herceg felesége lett; hugát **Katalint** (+ 1276) pedig Ottó herceg jegyezte el. A következő házasság közel kétszáz év múlva jött létre, midőn bajor Henrik az osztrák Albert leányát **Margitot** (+ 1447) vette feleségül. Utána Albert herceg keresi fel az osztrák házat IV. Frigyes leányáért **Kunigundáért** (+ 1520), kit a délibábs diplomácia **Mahmud** szultánnak szánt, hogy ezzel a hatalmas hódítót a kereszténységnek megnyerje. Később V. Albert wittelsbachi herceg szintén Ausztriából nősül. I. Ferdinánd leányát **Annát** (+ 1590) vette el. II. Ferdinánd leánya, **Mária Anna** (+ 1665), szintén bajor hercegné lett Miksa választófejedelem oldalán. I. Lipót leányát, **Mária Antónia Augustiát** (+ 1692) szintén bajor választófejedelem, Miksa Emanuel vette el, valamint I. József császárat is, **Mária Amáliát**, aki Károly Alberttel kelt össze. Bajor részen utolsó Lipót, a mostani örömapa lett, aki királyunk leányát, **Gizellát** vezette oltárhoz. A sokkal hatalmasabb osztrák ház első hercege, ki viszont a wittelsbachi ágból nősült **Károly főherceg** volt, aki IV. Albert leányát **Máriát** (+ 1608) vette el. Mária huga **Johanna**, mint IV. Albert főherceg neje szintén a bécsi udvarhoz került. Királyaink közül **I. Ferdinánd** vezetett oltárhoz bajor hercegnőt: **Mária Annát** (+ 1616), **V. Vilmos** leányát. **II. József** neje, **Jozefa Mária Anna** (+ 1787) szintén bajor hercegnő volt, leánya **Károly Albertnek**, a későbbi **Károly** császárnak. **I. Ferencz** negyedik felesége ugyancsak a bajor ágból származott. — Ez **Karolina Augusta** volt, aki, mielőtt **Ferencz** vele a bécsi kongresszuson megismerkedett volna, már férjnél volt a „vas-tag és elbizott” württembergi királynál. Az elvált asszonyból lett uralkodónő, huga: **Zsófia Friederika Dorottya**, szintén Ausztriába került, mivel **I. Ferencz** korábbi házasságából származott fia, **Ferencz Károly** főherceg vette el. **Zsófia** lett aztán édes anyja **I. Ferencz Józsefnek**, aki, mint **Albrecht** főherceg is, szintén Bajorországból házasodott.

Elta. Addig ne higgyenek annak a gavallérnak, ki a versek közlését gyalázta Kegyed előtt, a mig nem bizonyult be, hogy az az ur maga is nem irt verseket. Igaz, hogy ezeknek a verseknek meg volt az az előnyök a közölt versek felett, hogy — a papírköszvényben maradtak.

Kis durbincs. „Vén satrafa, hordja el a sátrafáját!” Ön ezt mondta a kofáknak! Szarkaságot az ilyen élceknél! Hogy Csemeghy azért nem lett **Judex Curiae** mert **ex Jud Curia** nek tudták, ez sem valami liberális élce, de meg nem is új.

H. L. Homér és Tibulus fordításait elolvassuk és akkor üzenünk.

X. Y. Z. Falk Miksa híres mondása az, hogy „bosszút és pezszt jégbe hűtve élvezz” és hogy „Nem tudom, mért bántez az ember, hiszen — sohasem tettem vele jót!” Azt **Porzó** mondta, hogy „ha egyszínészt lerántasz, van egy ellenséged, ha egyszínészt megdicsérsz: száz ellenséged van!”

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Nyitván.

MED. UNIV.

Dr. Sichermann Adolf orvos

testgyógyászati, massage és gyógy-gymnastikai rendelése

Debreczen, Nagyjú-utca 1708

A gyógykezelés tárgyai: A gerincoszlop elferdülései, a mellkas angolkóros görbülései, a végtagok rendellenes fejlődései, törések és ficamok után visszamaradt táplálkozási zavarok. Gyomor- és bélbántalmak, izmok és ízületek csúszos bántalmak. Izlombok és ízületi merevségek. Neuralgiák és a neurathenia különböző fajtái stb

Rendelés egész napon át.

Pályázat!

Téglagyáramban egy téglamesteri állásra, mely 1894. Január hó 1-jén töltendő be, — pályázat hirdettetik. — Javadalmazás egyezség szerint természetbeni lakás és fűtésen kívül.

A gyár évi termelése 600,000 téglával és 200,000 fedélcserép.

Zilah, 1893. nov. hó.

ifj. ORBÁN KÁROLY

építőmester és téglagyáros.

Öreg és fiatal

férflaknak!

Regeneráció-készítmények.

Dr. Müller főorvos által számos év óta kitűnő eredménnyel használva mindenféle idegbetegségek ellen, melyek az idegek széttronsolása (titkos ifjúkori bűnök) stb. stb. következtében álltak be és amelyek a szellem és a test időelőtti hanyatlását vonják maguk után. Különösen kipróbálva **erősítőszereit férfi-elgyengülések** ellen. Ara pontos orvosi használati utasítással 3 frt 10 kr. postával csomagolásért 25 krral több.

Egyedüli fő és előállítási-raktár: **St. György-gyógyszertár, Bécs V/2 Wimmergasse 33,** a hova minden levélbeli rendelés intézendő. I.

Kiadó lakás.

2 utcái és egy udvari szoba 2 kamara 1 padlás

1894. Február hó 1-ére elutazás végett kiadó. Lakbér 180 frt. A Miklós utca közelében, Liba utca és Kasza-köz sarkán vagy Liba utca 2070 szám.

Kardos Lászlónál

KOSSUTH UTCZA.

UTAZÓ ÉS KOCSI TAKARÓDZÓK

flanell, vasaló és lópokrócok,

divány terítők,

ÜLÉSEK és PÁRNÁK,

extra

szélfogó pokróczok

ablakzug elzárásra. (6)

Eladó

Nagyvárad-utczán

a népkerttel szemben levő

Petőfi emléktáblával megjelölt ház.

A homok kertben

egy szilárd villaszerű épület szálló és

diszkerttel, melyben állandóan laknak,

mivel a vasut közelében van.

Ezen ingatlanok 8—10%-ot jövedelmeznek s igen kedvező feltételek mellett eladók.

Haláp csárdában

kerestetik egy kiméző vendéglős;

előnyben részesül, ki már ilyen helyen vendéglős volt.

Értekezni és jelentkezni lehet

Bornyász József

üzletében, Nagy-Várad utczán.

CSÚZ és KÖSZVÉNY.

csúszos fej- és fogszárgatások, ütési és ficzomodási, valamint fagydagánatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy 1 frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 229 esetben teljesen gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pomáás izü szer a **Tokaji China vesbor**, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látatott el. Sok rossz utáztat létezik, miért is kérem vételnél névalírásomat követelni. Kis üveg 1 forint 60 kr., nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté. 1 drb. 50, 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

ACATIA AR CZ-CRÉME

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arcbőr nyerhető. Az arcbőr minden nemű éktelenségét bizton eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arcbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt, egy köcsög á. 2 frt.

Ezek gyógyszerárám kiválóbb specialitásai, melyek főváros és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek postán is küldetnek.

Krieger György

gyógyszertára a „Magyar Koronához.”

BUDAPEST, KALVIN-TÉR.

Schönberger Vilmos
 DEBRECZEN, a városháza alatt
 leszállított árban ajánlja
 férfi, női és gyermek cipő nagy raktárát
 (egysíntén)
 fu, gyermek, és férfi eszmiák, kalapok, norimbergi
 és tajtékpipa raktárát. Böröndök, esernyők, nyak-
 kendők és vízmentes posztó halina eszmiák.
 Berlini és igen finom nagy posztó kendők,
 vászon, kávésteríték és függönyök nagy választékban.
 Lepedővászon ezeltől 1-10 frt mtrje, most csak 45kr.

BORJUBÉLEKET
 vásárol a legmagasabb áron kész-
 pénzért
 Leopold Samel
 Teplitz, Csehország.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!!
 Gazdátlanul hever

20 millió forint.

Az 1887. óta megjelenő „Telegraph“ sor-
 solási lapnak az e programja, hogy a még
 most is gazdátlanul, parlagou heverő esedéke-
 sor-jegy-nyereményeket, melyek a **husz millió**
forintot meghaladják, tulajdonosaik jogos bir-
 tokába juttassa.

Ebbeli törekvésünket eddig is oly siker
 koronázta, hogy a legnagyobb örömmel konst-
 tálhatjuk, hogy a hozzánk beküldött töme-
 ges kérdezősködések folytán teljesített kuta-
 tások meglepő eredményre vezettek, ameny-
 nyiben igen nagy összegeket juttattunk ily
 módon a sorsjegytulajdonosok kezeihez.

A sok millió azért hever parlagon, mert
 a sorsjegytulajdonosok nem törődnek sorsj-
 gyeik számaival és nem tartanak megbízható
 sorsolási közlönyt.

Mindamellett, hogy lapunk előfizetési ára

egész évre csak 1 frt,

előfizetőink között évenként még

20 drb

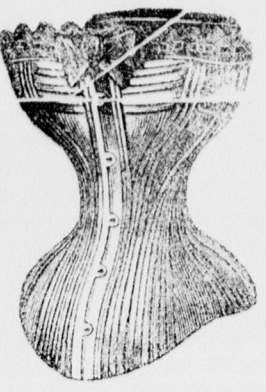
Jószív-sorsjegyet

s sorsolunk ki, és pedig minden év január,
 április, július és október 1-én 5-5 darabot.
 E sorsjegyeknek okvetlenül nyerniük kell és
 van a nyeremények között **40,000, 30,000**
 és **20,000** koronás főnyeremény is.

Oly sorsjegy-birtokosoktól, kik a lapra
 elő nem fizettek és sorsjegyeik számának ki-
 húzása iránt kérdezősködnek, a válaszra egy
 10. kros bélyeget kérünk.

Előfizetést az év bármely napján posta
 utalványok útján elfogadunk.

TELEGRAPH
 sorsolási közlöny kiadóhivatala.
B u d a p e s t, V á c z i - k ö r u t 43

Rosenzweig Róza

(férj. Goldstein.)

orvosilag elősmert
 f ü z ő különlegesség
 készítő

NAGYVÁRAD,
Brémer tér.

Van szerelem a
 mélyen tisztelt hölgy-

közönség tudomására hozni, hogy
 bécsi és párisi fűzőkre

megrendeléseket átveszek

FLEISCHER K. M. asszony előnyomó
 üzletében főpiacz vagy lakásomon
Szécsényi utca 1869 sz. a.

KARÁCSONYI

ajándék tárgyak

és

GYERMEK-

játékok

legjutányosabb árban

kaphatók.

Szent-Királyi Tivadar
 műipar áru raktárában.

Első debreczeni

himzöminta, rajzműintézet és kézimunka gyár.

Saját készítményü
 rajzolt, megkezdett
 és készen himzett
Kézimunkákban,
 rendezésük
nagyválasztékban
 ajánljuk a mélyen tisztelt hölgy-
 közönség becses figyelmébe.

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, a megyeház és bankpalota között.